

FORDRINGSRÄTT

Kvittning & tidpunkt för fordrans uppkomst

- 2018 - Kvittningsförbudet för Skatteverket i 71 kap. 4 § skatteförfarandelagen är inte analogt tillämpligt på en enskilds fordran på Skatteverket för rättegångskostnader i ett utmätningssmål rörande skatteskulder (NJA 2005 s. 3 & NJA 2015 s. 374)
- 2016 - Kvittningsskilling motfordran ansågs inte ha uppkommit då köp av datorkomponenter inte hade reklamerats med tillräcklig precisering av åberopade fel och därmed inte heller de åtgärder som kunde komma i fråga vid eventuellt avhjälpande.
- 2016 - Konkursbo ansågs ej ha visat att överföring utgjorde betalning för en viss bland flera fordringar; Bl.a. om fastställande av faktiskt skuldförhållande då större kontantbelopp hanteras i bostad och tidpunkt för fordrans uppkomst.
- 2016 - Konkursbo ansågs ha visat att aktieägares utfästelse om kapitaltillskott enligt revers utgjorde aktieägartillskott och inte lån; Bl.a. om krav på betalningsduglighet hos aktieägare för att aktiebolag ska få bokföra fordran på kapitaltillskott, tidpunkt för fordrans uppkomst och ej tillåten kvittning i konkurs av aktieägares regressfordran mot fordran på aktieägartillskott.
- 2015 - Fråga om gäldenär kunde åberopa en skriftlig gåvoutfästelse av den ursprungliga borgenären till kvittning gentemot ny innehavare av ett löpande skuldebrev. Skuldebrevslagens bestämmelser om löpande skuldebrev har inte ansetts analogt tillämpliga när skuldebrevet förvärvats genom arv. 1 § och 3 § lagen (1936:83) angående vissa utfästelser om gåva; NJA 1972 s. 439.
- 2015 - Underentreprenör ansågs ej ha visat att huvudentreprenörs motfordringar inte var kvittningsskilling; Bl.a. om gemensam handläggning av flera käromål, kvittning av fordringar från flera senare projekt mot huvudfordran från tidigare projekt, befogad hävning av avtal, samt fel i utfört arbete.

- 2014 - Telia ansågs ej ha visat att kunds motfordringar inte var kvittningssgilla vid förfallotidpunkten för huvudfordran.
- 2013 - Tidpunkt för uppkomsten av hyresfordran och fordran avseende beställt arbete på hyresobjekt vid en tillämpning av medansvarsbestämmelsen i 25 kap. 18 § aktiebolagslagen (Rättsfall: NJA 1993 s. 13 och NJA 2009 s. 291.
- 2013 - Rättegångshinder. Om en domstol är behörig att pröva en kvittningsinvändning trots att motfordringen omfattas av ett tvistlösningsavtal, så hindrar inte avtalet svaranden från att i samma rättegång föra en fullgörelsetalan avseende motfordringen.
- 2012 - Statens fordran mot konkursgäldenären enligt 28 § lönegarantilagen (1992:497) för utbetalat lönegarantibelopp kan användas till kvittning enligt 5 kap. 15 § första stycket konkurslagen.
- 2012 - Kvittning i konkurs. Den omständigheten att konkursförvaltaren hade avtalat med en borgenär om hur dennes skuld till konkursgäldenären skulle betalas har inte hindrat att borgenären kunnat betala skulden genom kvittning mot en konkursfordran.
- 2012 - Hinder för verkställighet ansågs föreligga pga motfordran mot förre innehavaren av huvudfordran, trots att motfordran inte fastställts som verkställbar exekutionstitel mot sökanden i verkställighetsmålet; Bl.a. om tillämpligheten av 28 § skuldebrevslagen på s.k. enkla fordringar utan skuldebrev och rättskraft avseende motfordringar som inte åberopats i tidigare mål.
- 2010 - Gäldenärs motfordran mot ursprunglig borgenär pga. misstagsbetalning, ansågs kvittningssgill även mot senare borgenär som förvärvade huvudfordran; Bl.a. om undantagen till kvittningsrätt då motfordran som förvärvats- eller förfallit efter tidpunkten för överlåtelse av huvudfordran.
- 2009 - Får en konkursborgenär med en fordran som får göras gällande i konkursen kvitta mot en huvudfordran avseende återbetalning av förskott enligt ett leveransavtal som konkursgäldenären ingått med borgenären under den företagsrekonstruktion som föregått konkursen?

- 2009 - Mot en gäldenärs betalningsinvändning mot krav på betalning enligt ett skuldebrev invänder borgenären att han har avräknat betalningen mot en annan fordran. Gäldenären bestrider existensen av denna fordran. Fråga om bevisbördan (Rättsfall: NJA 1958 s. 117, NJA 1975 s. 577, NJA 1989 s. 177)
- 2008 - En företagsrekonstruktör har i gäldenärens efterföljande konkurs förklarat sig kvitta sitt anspråk på ersättning mot en redovisningsfordran som gäldenären haft mot rekonstruktören. Frågan om skäligheten av ersättningsanspråket har ansetts kunna prövas genom utdelningsklander. Även fråga om preskription enligt 18 kap. 9 § handelsbalken.
- 2007 - Ett konkursbo som använt en hyreslokal efter det att konkursgäldenärens hyresavtal upphört att gälla, har ådragit sig massaansvar för hyresvärdens fordran på ersättning motsvarande skälig hyra för nyttjandet av lokalen (jfr. rättsfall: NJA 1989 s. 206, NJA 1993 s. 13 och NJA 1999 s. 617).1
- 2006 - Sedan en svarande vid tingsrätten åberopat en motfordran till kvittning och tingsrätten på invändning av käranden funnit fordringen vara preskriberad, har svaranden i hovrätten hänvisat till 10 § preskriptionslagen och gjort gällande rätt att kvitta oavsett preskription. Vad svaranden sålunda anfört i hovrätten har inte ansetts vara ett åberopande av en ny omständighet enligt 50 kap. 25 § 3 st. RB.
- 2005 - En upphovsman har upplåtit mångfaldigande- och spridningsrätt till verk till ett bolag som försätts i konkurs. Fråga om massaansvar för försäljningsroyalty uppkommer när konkursboet överlåter vid konkursutbrottet befintligt lager av verk. (jfr. Rättsfall: NJA 1966 s. 241, NJA 1986 s. 136 och NJA 1999 s. 617).
- 2005 - Efter det att ett bolag har försatts i konkurs har ett ömsesidigt försäkringsbolag, där konkursbolaget var försäkringstagare, fördelat återbäringsmedel till bolaget. Beloppet har inte ansetts omfattat av företagshypotek enligt lagen (1984:649) om företagshypotek (jfr. rättsfall: NJA 1982 s. 900 och 1997 s. 759).
- 2005 - Sedan Jordbruksverket beviljat ett EU-bidrag har kronofogdemyndighet i ett "beslut om kvittning" utan utmätning tagit bidraget

i anspråk för en statens fordran mot bidragsmottagaren. Åtgärden har befunnits sakna lagstöd och har undanröjts.

- 2001 - Fråga huruvida ett konkursbos krav på återbäring av en återvinningsbar betalning kan i ett utdelningsförslag kvittas mot återvinningsvarandens fordran på utdelning, sedan även återvinningsvaranden försatts i konkurs.
- 2000 - En konkursborgenär har förklarat sig kvitta en fordran enligt ett efterställt förlagsbevis mot en skuld enligt en av konkursborgenären utställd revers, som konkursgäldenären hade pantsatt före konkursen. Fråga huruvida konkursförvaltaren haft behörighet att godta kvittningsförklaringen med bindande verkan för panthavarna och konkursboet.
- 1997 - Fråga om gäldenär haft rätt till kvittning enligt 28 § skuldebrevslagen, eftersom han inte insett eller bort inse, att fordringen pantsatts och att panthavaren gjorde gällande, att fordringen grundades på löpande skuldebrev
- 1996 - När konkursbo ensidigt inträder i avtal mellan konkursgäldenären och en konkursborgenär, upphör inte den rätt till kvittning av en skuld på grund av avtalet mot en fordran på konkursgäldenären som konkursborgenären haft före konkursen. 5 kap 15 § KL och 63 § köplagen (1990:931) (jfr 1916 s 154).
- 1995 - En penningfordran har ansetts inte kunna kvittas mot en fordran på varor. Sedan en säljare brutit mot ett köpekontrakt genom att vägra leverans, har motparten yrkat återbetalning av den i förskott erlagda köpeskillingen. Säljaren har inte ansetts berättigad att kvitta med motfordringar som inte grundades på köpeavtalet.
- 1994 - Fråga vid proprieborgen huruvida borgensmannen mot borgenärens krav på att infria borgensåtagandet till kvittning äger åberopa en motfordran som huvudgäldenären har mot borgenären.
- 1989 - Enligt två leasingavtal skulle vid hyresmannens konkurs uthyraren ha rätt att säga upp avtalen, återta hyresobjekten och erhålla skadestånd motsvarande kvarstående leasingavgifter med avdrag för hyresobjektens värde. Skadeståndsanspråk i anledning av sedermera inträffad konkurs har - vid tillämpning av 37 § i st konkurslagen (1921:225) - ansetts grundat uteslutande på leasingavtalen och säkerheten, som ställts före

konkursutbrottet men mer än två år efter avtalens ingående, har befunnits inte vara överlämnad "utan dröjsmål efter skuldens tillkomst" (jfr 1927 s 505, 1943 s 370, 1966 s 241, 1977 s 20, 1981 s 801 och 1987 s 320).

- 1985 - Sedan A erhållit ett lån av B, har B överlåtit lånefordringen till ett bolag som drivs av B. När bolaget yrkat betalning av A för lånet, har A kvittningsvis gjort gällande motfordran för ett borgensåtagande, som gjorts av A och B gemensamt men som A ensam infriat. Eftersom motfordringen inte infriats före huvudfordringens förfallodag, har enligt 28 § skuldebrevslagen - vilket lagrum ansetts analogt tillämpligt - kvittningsinvändningen ogillats. (jfr. rättsfall: NJA 1918 s 3; NJA 1972 s 439; RH 65:84) 28 § lagen (1936:81) om skuldebrev
- 1987 - Enligt avtal om sk factoring mellan ett factoringbolag och ett transportbolag har factoringbolaget lämnat en löpande kredit efter hand som transportbolaget överlåtit kundfordringar som säkerhet. Fråga, i mål om återvinning av säkerställande som skett vid visst tillfälle, dels huruvida säkerställandet inneburit nackdel för transportbolagets övriga borgenärer dels huruvida säkerheten överlämnats utan dröjsmål efter skuldens tillkomst. 37 § 1 st KL.
- 1985 - Sedan A erhållit ett lån av B, har B överlåtit lånefordringen till ett bolag som drivs av B. När bolaget yrkat betalning av A för lånet, har A kvittningsvis gjort gällande motfordran för ett borgensåtagande, som gjorts av A och B gemensamt men som A ensam infriat. Eftersom motfordringen inte infriats före huvudfordringens förfallodag, har enligt 28 § skuldebrevslagen - vilket lagrum ansetts analogt tillämpligt - kvittningsinvändningen ogillats. (jfr. rättsfall: NJA 1918 s 3; NJA 1972 s 439; RH 65:84) 28 § lagen (1936:81) om skuldebrev.
- 1985 - En fordran på grund av löpande skuldebrev togs i anspråk genom betalningssäkring till förmån för en skattefordran, varvid kronofogdemyndigheten tog skuldebrevet i förvar. Därefter återropade sekundogäldenären hos kronofogdemyndigheten kvittningsvis en motfordran på huvudgäldenären. Senare utmättes fordringen på grund av samma skuldebrev för betalning av en annan statens fordran på huvudgäldenären. Med stöd av 18 § skuldebrevslagen har HD funnit att motfordringen inte kunde göras gällande såvitt angick statens rätt på grund av

betalningssäkringen. Kvittning har däremot ansetts ha kommit till stånd med verkan gentemot staten såsom utmätningsborgenär. (Jfr 1985 s 223).

- 1985 - Sedan en fordran på grund av enkelt skuldebrev tagits i anspråk genom betalningssäkring, återopade sekundogäldenären mot kronofogdemyndigheten kvittningsvis en motfordran på huvudgäldenären som hon förvärvat först efter delgivning av förbud enligt 6 kap 3 § UB. Kvittning har inte ansetts tillåten.
- 1985 - Som led i en uppgörelse mellan två bolag utställer det ena bolaget ett löpande skuldebrev till det andra. Borgenären pantförskriver skuldebrevet först till en kreditgivare, till vilken skuldebrevet överlämnas, och därefter, i andra hand, till en annan kreditgivare. Primärpanthavaren underrättas om sekundärpansättningen. Skuldebrevsgäldenären gör härefter framställning hos primärpanthavaren om kvittning med motfordringar på pantsättaren. Motfordringarna har med stöd av 18 § 2 st skuldebrevslagen kunnat göras gällande mot primärpanthavaren, som var i ond tro beträffande motfordringarna. Detta har ansetts inte i och för sig medföra att kvittningen haft verkan också gentemot sekundärpanthavaren, vilken vid tidpunkten för underrättelsen till primärpanthavaren om sekundärpansättningen eventuellt var i god tro i fråga om motfordringarna. Skuldebrevsgäldenären har emellertid gentemot krav från sekundärpanthavaren på grund av skuldebrevet ansetts kunna återropa att gäldenären vid kvittningen hos den genom innehavet av skuldebrevet legitimerade primärpanthavaren var i god tro i fråga om förekomsten av sekundärpansättningen. Fråga också om den närmare innebörden av detta krav på god tro. Dessutom spørsmål om förutsättningarna för att kvittning med s k konnex motfordran skall få äga rum enligt 18 § 2 st skuldebrevslagen.
- 1984 - Den som på avbetalning köpt en bil har ansetts äga kvittningsvis återropa fordran, som han haft hos säljaren, mot den som därefter övertagit avbetalningskontraktet. (Se RH 1986:40) (28 § skuldebrevslagen (1936:81); 10 § konsumentkreditlagen (1977:981)).
- 1984 - Bolaget K, som hade en fordran på bolaget A enligt revers, försattes i konkurs. A hade en fordran hos K, som fick göras gällande i konkursen. Vid tidpunkten för konkursbeslutet var emellertid K:s reversfordran pantförskriven till en bank till säkerhet för K:s förpliktelser gentemot banken. Under konkursen förklarade banken, som hade även andra säkerheter, sig

avstå från panträtten i reversfordringen. A har ansetts ha rätt till kvittning i konkursen. 121 § konkurslagen.

- 1972 - Vid försäljning på offentlig auktion av pantsatta inteckningar har panthavaren åsidosatt pantägarens intressen bland annat genom att icke i förväg underrätta denne om auktionen. Panthavaren, som vid auktionen själv inropat inteckningarna, har ansetts ej berättigad att på grund av inropet göra gällande någon rätt till inteckningarna gentemot pantägaren. Stadgandet i 28 § skuldebrevslagen har ansetts analogiskt tillämpligt på makes förvärv genom bodelning av en andra maken tillhörig fordran. Förvärvaren har då också ansetts bunden av dom angående motfordran, som meddelats i mål mot fångesmannen och vunnit laga kraft innan gäldenären underrättats om eller fått skälig anledning förmoda att denne ej längre var innehavare av huvudfordringen. Fråga tillika om tillämpning av 13 kap. 7 § RB, när part övertagit kärandens talan och käranden dessförinnan medgivit ett av motparten framställt kvittningsyrkande. (jfr, beträffande den första frågan, 1920 s. 53).